

ZATWIERDZAM

**INSTRUKCJA
BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
DLA
ZESPOŁU SZKÓŁ
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
W SOKÓŁCE**

Sokolka dn.

SPIS TRESCI

- ✓ Podstawa prawna opracowania.
- ✓ Zasady ogólne.
- ✓ Charakterystyka pożarowo – techniczna obiektu.
- ✓ Potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania.
- ✓ Zapobieganie możliwości powstania pożaru.
- ✓ Podręczny sprzęt gaśniczy. Sposób poddawania przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.
- ✓ Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji.
- ✓ Postępowanie na wypadek pożaru i innego zagrożenia.
- ✓ Sposoby zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz z treścią przedmiotowej instrukcji pożarowej.
- ✓ Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym (zasady zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo).
- ✓ Zasady aktualizacji instrukcji

Rozdział I.

Podstawa prawna opracowania.

1. Ustawa z dnia 24 08.1991 o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 52, poz. 452).
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz. U. 2006Nr 156, poz. 1118 z. z późn. zmianami)
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21.04 2006 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 80 poz. 503)
5. PN – 92/N – 01256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa. (zał. Nr 1)
6. PN – 92/N – 01256/02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja. (Zał. Nr 1)

Rozdział II

Zasady ogólne.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 52 poz. 452), dyrektor szkoły zapewniając ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

- Przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych.
- Wyposażyć budynek w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi zasadami.
- Zapewnić osobom przebywającym w budynku lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji.
- Przygotować budynek lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej.
- Ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko. Przyjmując do wiadomości postanowienia instrukcji pracownicy potwierdzają w oświadczeniu własnoręcznym podpisem.

Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników firm i przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą lub wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie obiektu. Umowa o powierzenie prac lub najem obiektów ewentualnie ich części musi zobowiązywać wykonawców lub najemców do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Wykonawcy ponadto zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem.

Dyrektor szkoły ma prawo i obowiązek kontrolować wykonawców/najemców w zakresie realizacji w/w ustaleń i przestrzegania przez ich pracowników postanowień instrukcji.

Rozdział III

Charakterystyka pożarowo – techniczna obiektu.

1. Nazwa obiektu i lokalizacja:
Zespół Szkół Ogólnokształcących
Ul. Osiedle Zielone 2
16-100 Sokółka
2. Wymiary budynku:
 - Powierzchnia kondygnacji podziemnej – 150 m²
 - Powierzchnia kondygnacji nadziemnej – 908 m²
 - Wysokość – 11,95 mb.
 - Ilość kondygnacji nadziemnych - 3
3. Konstrukcja budynku:
 - Ściany nośne – murowane z cegły czerwonej pełnej
 - Stropy – żelbetowe
 - Ściany działowe – murowane z cegły dziurawki
 - Dach – stropodach pokryty papą
4. Zagospodarowanie budynku:
 - Przeznaczenie pomieszczeń, kondygnacji:
 - ✓ piwnica: magazyny żywnościowe, z odrębnym wejściem od strony boiska, szatnia
 - ✓ parter: łazienki, stołówka, kuchnia, sale lekcyjne, sekretariat, księgowość, sala gimnastyczna, szatnie sportowe
 - ✓ piętro: sale lekcyjne, pokój nauczycielski
 - maksymalna ilość osób przebywających w budynku - 400
 - maksymalna ilość osób przebywających na kondygnacji –parter - 160
 - I piętro - 120 II piętro - 120
 - ilość osób niepełnosprawnych - 0
 - wielkość pomieszczeń zakwalifikowanych do kategorii ZL I zagrożenia ludzi:
sala gimnastyczna – 397 m²

- rodzaj i ilość materiałów niebezpiecznych pożarowo: pomieszczenie biblioteki szkolnej – artykuły papierowe w postaci 11200 książek

5. Klatki schodowe:

- Ilość – 4
- Konstrukcja schodów oraz szerokość biegu i spocznika: schody ze spocznikiem, wyłożone płytą gresową, szerokość biegu 1,4 m i spocznika 2,6 m

6. Instalacje:

- Elektryczna – 220 V na wszystkich kondygnacjach. W pomieszczeniu kotłowni instalacja siłowa. Główny wyłącznik prądu znajduje się na parterze, przy głównych drzwiach wejściowych
- Ogrzewcza – centralne ogrzewanie budynku zasilanie z sieci miejskiej
- Odgromowa

7. Instalacje gaśnicze i zabezpieczające:

- Instalacja hydrantowa wewnętrzna: po 2 szafki hydrantowe zlokalizowane na piętrze i na parterze z zaworami hydrantowymi; każda szafka wyposażona w wąż zakończony prądownicą,
- Sieć hydrantowa zewnętrzna – prowadzona wzdłuż ulicy

8. Drogi pożarowe:

- Dojazd od strony asfaltowej ulicy;
- Wjazd na dziedziniec o nawierzchni żwirowo – trawiastej posiada szerokość 4-5m;
- Plac obok budynku szkoły umożliwia zawracanie samochodów ciężarowych;

9. Praca szkoły odbywa się na jedną zmianę. **Maksymalna ilość uczniów zmiany: 318**

- ✓ W klasach I – VI – 140
- ✓ Gimnazjum - 178

Ilość personelu:

- ✓ Nauczyciele - 42
- ✓ Personel pomocniczy - 21

Rozdział IV

Potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania.

Źródła powstania pożaru.

Szkoła jest obiektem zaliczonym do kategorii ZL III zagrożenia ludzi. Możliwości powstania pożaru mogą najczęściej wynikać z:

1. Wad oraz awaryjnego stanu pracy instalacji i urządzeń elektrycznych:
 - Niewłaściwego wykonania;
 - Przeciążenia poprzez włączanie dużej ilości odbiorników energii do jednego obwodu elektrycznego;
 - Braku bieżącej i okresowej konserwacji;
 - Stosowania niewłaściwych urządzeń zabezpieczających;
 - Niezachowania wymaganych odległości urządzeń ogrzewczych i żarowych punktów świetlnych od materiałów palnych;
 - Stosowania prowizorycznych instalacji i urządzeń;
 - Stosowanie urządzeń ogrzewczych niezgodne z zaleceniami producenta;
2. Używanie otwartego ognia:
 - Zaproszenie ognia w sąsiedztwie materiałów palnych;
 - Prowadzenie prac remontowo – budowlanych polegających na spawaniu, ciecieniu, rozgrzewaniu substancji, malowaniu i klejeniu z użyciem materiałów niebezpiecznych pożarowo;
3. Przechowywanie ciał stałych w sąsiedztwie materiałów posiadających skłonności do samonagrzewania.
4. Celowego podpalenia.

Możliwości rozprzestrzeniania pożaru.

Rozwój pożaru w obiekcie szkoły uzależniony jest od zastosowanych rozwiązań techniczno – budowlanych ograniczających możliwości rozprzestrzeniania się ognia i gazów pożarowych pomiędzy poszczególnymi kondygnacjami.

Rozprzestrzenianie ognia może następować poprzez:

- Palne elementy konstrukcyjne budynku: wystrój i wyposażenie wnętrz;
- Systemy instalacji użytkowych: wentylacyjnej, elektroenergetycznej,
- Nieszczelne przewody kominowe;

Oprócz rozprzestrzeniania ognia istotne jest również przenikanie na poszczególne kondygnacje oraz do pomieszczeń dymów i gazów pożarowych poprzez otwarte drogi komunikacyjne (korytarze, klatkę schodową) oraz kanały instalacyjne.

Rozdział V

Zapobieganie możliwości powstawania pożaru.

Do podstawowych obowiązków wszystkich pracowników szkoły oraz osób prowadzących jakąkolwiek działalność na jej terenie należy zapobieganie możliwości powstawania pożaru. W tym celu konieczne jest przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych, a w szczególności rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 roku we sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

Zgodnie z w/w przepisem w celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji obiektu, należy:

1. Zapewnić prawidłowe warunki ewakuacji ludzi, tj.;
- Znakować zgodnie z IN – 92/n – 01256/02 drogi, wyjścia i kierunki ewakuacji (**Załącznik nr 2**)
- Utrzymywać drożność poziomych i pionowych dróg ewakuacyjnych (korytarzy i klatek schodowych)

Zabrania się:

1. Składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji;
2. Ustawiania na schodach, korytarzach i przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację;
3. Zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
4. Ograniczania dostępu do wyjść ewakuacyjnych.

2. Wywiesić na widocznym miejscu instrukcję postępowania na wypadek powstania pożaru oraz wykaz telefonów alarmowych.

3. Oznakować zgodnie z Polską Normą PN – 92/N – 01256/01:

- miejsca ustawienia sprzętu gaśniczego;
- lokalizację przeciwpożarowych wyłączników prądu elektrycznego;
- lokalizację miejsc składowania materiałów niebezpiecznych pożarowo;

Zabrania się ograniczania dostępu do urządzeń przeciwpożarowych, tj. gaśnic, hydrantów oraz wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

4. Instalacje i urządzenia techniczne utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji. Eksploatacja instalacji i urządzeń mogących być przyczyną pożaru jest zabroniona.

5. Co najmniej 4 razy w roku usuwać zanieczyszczenia z przewodów dymowych i spalinowych od palenisk opalanych paliwem stałym.

6. Urządzenia elektryczne ustawiać na podłożu niepalnym.

7. W pomieszczeniach, w których przechowywane są materiały niebezpieczne pożarowo (biblioteka), obowiązuje bezwzględny zakaz używania ognia otwartego.

W pomieszczeniach zaliczonych do kategorii ZL I zagrożenia ludzi (sala gimnastyczna) powinny być zachowane następujące wymagania:

- Stałe elementy wyposażenia oraz wystrój wnętrza powinny być wykonane z materiałów co najmniej trudno zapalnych.
- Drzwi w pomieszczeniu muszą otwierać się na zewnątrz

Rozdział VI

Podręczny sprzęt gaśniczy – sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym.

1. Rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego.
 - Gaśnica proszkowa GP – 4XABC – korytarz na I piętrze
 - Gaśnica proszkowa GP – 4XABC – korytarz na piętrze przy pokoju nauczycielskim
 - Gaśnica proszkowa GP – 4XABC – korytarz na piętrze przy zejściu ze schodów
 - Gaśnica proszkowa GP – 2XBC –
 - Gaśnica proszkowa GP – 4XABC – biblioteka
 - Gaśnica proszkowa GP – 2XBC – szatnia
 - Gaśnica do tłuszczu - kuchnia
2. Sprzęt gaśniczy podlega nie rzadziej niż raz na 1 rok przeglądom stanu technicznego przez uprawnionego konserwatora.
3. Regeneracji i naprawy warsztatowej gaśnic nowych dokonuje się po 5 latach, a następnie nie rzadziej niż co 3 lata lub po każdym użyciu.
4. Informację o dokonanym przeglądzie lub konserwacji umieszcza się w dokumentacji – w „**Karcie sprawności technicznej podręcznego sprzętu gaśniczego**” prowadzonej dla szkoły przez uprawnionego konserwatora sprzętu ppoż.
5. Instalacja hydrantowa:
 - Ilość zainstalowanych hydrantów - 4
 - Lokalizacja hydrantu
 1. Hydrant Nr H – 1 – piętro przy sali nr 24
 2. Hydrant Nr H – 2 – piętro przy pokoju nauczycielskim
 3. Hydrant Nr H – 3 – parter po prawej stronie wejście do łącznika
 4. Hydrant Nr H – 4 – parter przy sklepiku
6. Przeglądu stanu technicznego skrzynek hydrantowych dokonuje się nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy.
7. Pomiaru ciśnienia i wydajności sieci dokonuje się co najmniej raz po założeniu, każdorazowo po zmianach w budowie sieci.
8. Badania ciśnieniowego węża hydrantowych dokonuje się nie rzadziej niż raz na 5 lat.

9. Informacje o dokonanych pomiarach i badaniach zamieszcza się w „**Karcie sprawności technicznej instalacji wodociągowej przeciwpożarowej**” prowadzonej dla szkoły przez uprawnionego do przeprowadzania badań konserwatora.
10. Osobą odpowiedzialną za zapewnienie okresowej kontroli podręcznego sprzętu gaśniczego jest Dyrektor Szkoły.
11. Zasady użycia sprzętu gaśniczego:
 - ✓ **Gaśnice proszkowe** – wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię zaworu; skierować strumień środka gaśniczego do ogniska pożaru.
 - ✓ **Uruchamianie hydrantu wewnętrznego** – otworzyć szafkę hydrantową; rozwinąć wąż tłoczny; otworzyć zawór hydrantu; skierować strumień wody do ogniska pożaru.

Rozdział VII

Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji.

W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia ze wszystkich obiektów, decyzję o podjęciu ewakuacji podejmuje Dyrektor Szkoły lub Jego Zastępca.

Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy:

1. Niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników przebywających na terenie ewakuowanego odcinka o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji.
2. Sygnały alarmu pożarowego:
 - **Dzwonkiem elektrycznym – 3 krótkie dzwonki – czas dźwięku: 2 sek., przerwa 2 sek.**
 - **Dzwonkiem ręcznym – 2 min. przerywany dźwięk dzwonka,**
 - **Głosem – zapowiedź słowna: „Pożar”**
3. Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji grup dzieci i młodzieży, ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia. Odpowiedzialność za grupy dzieci i młodzieży powierza się osobom prowadzącym w danym czasie zajęcia z poszczególnymi grupami.

4. Zadania dla Dyrektora Szkoły:

- ✓ Ogłasza i odwołuje alarm;
- ✓ Wzywa straż pożarną, w zależności od potrzeb pogotowie ratunkowe, policję;
- ✓ Kieruje akcjami ewakuacji, ratowniczą, gaśniczą aż do chwili przybycia straży pożarnej, a akcją ewakuacji i ratowniczą kieruje w dalszym ciągu.

5. Zadania dla nauczycieli:

- ✓ Na sygnał alarmu przerywają lekcje, zachowują spokój, polecają młodzieży zebrać rzeczy osobiste i wyprowadzają w rejon ewakuacji – plac przed głównym wejściem do szkoły.
- ✓ Uczniów należy wyprowadzić najbliższym wyjściem ewakuacyjnym, tj. z sal 9, 10, 16, 17, 24, 25, 26, 27 – przez główne wyjście, z sal 11, 12, 14, 15, 28, 29, sal w piwnicy – przez wyjście przy sali nr 12, z sal 40,41,42, świetlic, biblioteki – przez wyjście przy sklepiku szkolnym, z sali gimnastycznej, siłowni, salki korekcyjnej – przez wyjście przy sali gimnastycznej lub przez wyjście przy sklepiku szkolnym.
- ✓ Po wyprowadzeniu uczniów z budynku przejść w rejon ewakuacji (plac przed głównym wejściem do szkoły) i złożyć komendantowi ewakuacji (dyrektorowi szkoły) raport z przebiegu ewakuacji (w tym informację o wyprowadzeniu wszystkich podopiecznych).

6. Zadania komendanta rejonu ewakuacji:

- ✓ Przejmować młodzież od nauczycieli i przeciwdziałać objawom paniki ;
- ✓ Zapewnienie ładu i porządku przez wyznaczenie dyżurnych i obserwatorów;
- ✓ Wyznaczenie grup młodzieży z klas starszych, które pod nadzorem nauczycieli wezmą udział w akcji ratowniczej i pomogą im w wykonywaniu tych zadań.

7. Zadania dla uczniów:

- ✓ W przypadku ogłoszenia alarmu zachowują spokój, zabierają swoje przedmioty osobiste, ustawiają się parami i na polecenia nauczyciela oraz pod jego opieką wychodzą wyznaczonym wyjściem w rejon ewakuacji według przydziału;

- ✓ W rejonach ewakuacji dostosowują się do poleceń nauczycieli;
- ✓ Wyznaczone grupy młodzieży pod kierunkiem nauczycieli prowadzą akcję ratowniczą;

8. Zadania dla woźnego szkoły:

- ✓ W razie nieobecności dyrektora otwiera wszystkie wyjścia, udostępnia sprzęt przeciwpożarowy, środki gaśnicze oraz włącza się do akcji ratowniczej;
- ✓ W okresie zimy organizuje ewakuację okryć dzieci z szatni szkolnej;

9. W pierwszej kolejności ewakuuje się osoby z pomieszczeń w których powstał pożar lub w których znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych miejsc ewakuacji może być odcięte przez pożar lub zadymienie.

10. Następnie ewakuuje się osoby poczynając od najwyższej kondygnacji; w pierwszej kolejności powinny to być osoby o ograniczonej z różnych względów możliwości poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.

11. Podczas ewakuacji z pomieszczeń strumienie ludzi należy kierować na poziomie drogi ewakuacyjnej, na klatki schodowe i wyjścia poza obszar zagrożony pożarem lub na zewnątrz obiektu.

12. Osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków bądź przenosić na rękach.

13. Ludzi odciętych od dróg ewakuacji i od wyjścia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować z zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.

14. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy.

15. Po zakończeniu ewakuacji, tj. opuszczeniu budynku czy zagrożonej strefy **opiekun danej grupy zobowiązany jest do sprawdzenia, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia.** W razie podejrzenia, że ktoś znalazł się w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzanie pomieszczeń budynku.

- B/ Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:
- ✓ Gdzie się pali- nazwę obiektu, dokładny adres, numer kondygnacji;
 - ✓ Co się pali – np.: książki w bibliotece;
 - ✓ Czy istnieje zagrożenie życia ludzi, czy w rejonie pożaru lub bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwo zapalne, itp.,
 - ✓ Numer telefonu, z którego podaje się informacje oraz swoje imię i nazwisko;

Uwaga: po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego telefonistę, odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

C/ W razie potrzeby (wypadek, awaria) zaalarmować:

✓ Pogotowie Ratunkowe	tel. 999
✓ Policję	tel. 997
✓ Pogotowie gazowe	tel. 992
✓ Pogotowie Energetyczne	tel. 991
✓ Straż Miejską	tel. 986

2. Zasady postępowania pracowników szkoły w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia.

- ✓ Równoległe z zaalarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo – gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego oraz hydrantów wewnętrznych znajdujących się w budynku.
- ✓ Do czasu przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją sprawuje Dyrektor, a w razie jego nieobecności jeden z nauczycieli, Każdy pracownik szkoły zobowiązany jest podporządkować się poleceniom kierującego akcją.
- ✓ Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo – gaśniczej powinna;
 - W pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu;
 - Wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do strefy pożaru (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem);
 - Usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.;
 - Nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia;

- Otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar należy zachować szczególną ostrożność. Wskazane jest schowanie się za ścianę od strony klamki w drzwiach lub zasłonięcie twarzy;
- Wchodząc do zadymionych pomieszczeń lub przechodząc przez nie, należy ograniczać ilość wdychanych produktów spalania; poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi i zasłaniać usta, np. wilgotną chustką.

3. Zabezpieczenie pogorzelniska.

Dyrektor Szkoły jest odpowiedzialny za:

- Zabezpieczenie miejsca pożaru i wystawienie posterunku pogorzelniskowego w celu zapobiegania powstania pożaru wtórnego;
- Przystąpienie do uporządkowania pogorzelniska po zakończeniu działalności Policji lub komisji zwołanej do ustalenia okoliczności i przyczyn powstania i rozprzestrzeniania się pożaru;

Rozdział IX

Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Zasady organizacyjne przy ustaleniu zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo.

1. Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na terenie szkoły pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
2. Wymagania, o których mowa powyżej, ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.
3. Zasady działania komisji, o której mowa w pkt. 2:
 - A/ skład osobowy komisji stanowią:
 - Dyrektor Szkoły lub osoba przez niego pisemnie upoważniona – PRZEWODNICZĄCY
 - Zakładowy Społeczny Inspektorat Pracy – CZŁONEK
 - Kierownik firmy wykonującej prace – CZŁONEK

B/ prace komisji organizuje jej Przewodniczący;

- C/ komisja ze swoich prac sporządza „**Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo**” wg załączonego **wzoru nr 1**;
- D/ po wykonaniu zabezpieczeń określonych w w/w protokole Przewodniczący wydaje firmie pisemne **zezwolenie na rozpoczęcie prac wg wzoru nr 2**;
- E/ do obowiązku Przewodniczącego należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac, zgodnie z ustaleniami zawartymi w „ Protokole zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo:.
4. Po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje Przewodniczący Komisji.

Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo.

1. Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, takich jak spawanie, ciecie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:
 - klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo zapalnych;
 - szlifowanie powierzchni wykonanych z materiałów palnych;
 - zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych;
 - montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanych z materiałów palnych;

2. Przygotowanie budynku i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:
 - Oczyszczeniu miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń;
 - Zabezpieczeniu materiałów przed działaniami odprysków spawalniczych poprzez osłonięcie lub usunięcie na bezpieczna odległość;
 - Uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac;
 - Sprawdzeniu, czy w miejsce planowanych prac nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych;

- Zapewnieniu stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo;
3. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe, należy przestrzegać następujących zasad:
- Wentylować lub przewietrzać pomieszczenia;
 - Zapas substancji na stanowisku pracy przechowywać w szczelnych opakowaniach;
 - Nie pozostawiać na stanowisku pracy opróżnionych opakowań;
 - Po zakończeniu prac wszystkie naczynia należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji, tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe;
4. Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszystkich źródeł pożaru.
5. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo w budynku, pomieszczeniu oraz w pomieszczeniach sąsiednich, należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących się lub żarzących cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin, a w razie konieczności po 8 godzinach, licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo.
6. Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
7. Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.

Obowiązki osób nadzorujących prace niebezpieczne pożarowo.

Osoba, która została upoważniona przez Dyrektora do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo, powinna w szczególności:

- Znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników;
- Dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń, stanowisk, przewidziane w protokole prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzanie;
- Sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć;
- Wstrzymywać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości;
- Brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo;

Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:

- Sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozszerzenia pożaru;
- Ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac;
- Znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru;
- Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo;
- Ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia, ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych;
- Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego;
- Rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy;

- Przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji umożliwiającej powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu;
- Meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac;
- Dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru;
- Wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo;

Rozdział X

Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

Cel i zakres szkoleń.

Zaznajamianie wszystkich pracowników z przepisami przeciwpożarowymi realizuje się w formie szkoleń, których celem jest zapoznanie z postanowieniami niniejszej instrukcji, a w szczególności z :

- Warunkami ochrony przeciwpożarowej, wynikającymi z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, zagrożenia wybuchem;
- Sposobami postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- Przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej;
- Sposobami wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo;
- Warunkami prowadzenia ewakuacji ludzi;
- Zasadami i obowiązkami pracowników w zakresie zapobiegania pożarom;
- Zadaniami i obowiązkami pracowników w wypadku powstania pożaru;
- Zasadami użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych;

Z postanowieniami „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” zaznajamiani są również wszyscy użytkownicy szkoły, np. osoby wynajmujące pomieszczenia. Dyrektor szkoły zapoznaje w/w osoby z przedmiotowym dokumentem, osoby zapoznają się z instrukcją

potwierdzają własnoręcznie podpisanym oświadczeniem o przyjęciu do wiadomości i stosowania postanowień instrukcji. /Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 4 do niniejszej instrukcji/

Rodzaje szkoleń przeciwpożarowych.

1. **Szkolenie wstępne** – obejmuje pracowników nowo przyjmowanych i polega na zapoznaniu ich z występującym w budynku zagrożeniem pożarowym, obowiązującymi przepisami w zakresie zapobiegania pożarom oraz zasadami zwalczania pożarów, które to **przepisy znajdują się w „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” szkoły. Szkolenie wstępne jest jednorazowe.**
2. **Szkolenie podstawowe** – polega na zapoznaniu pracowników z:
 - Zagrożeniami pożarowymi występującymi w miejscu pracy;
 - Zadaniem i obowiązkami pracowników w zakresie zapobiegania pożarom;
 - Zadaniem i obowiązkami pracowników na wypadek pożaru;
 - Zasadami ewakuacji osób, za które odpowiedzialni są pracownicy szkoły;**Szkolenie podstawowe przeprowadza się raz na 6 lat.**
3. **Szkolenie specjalistyczne** - dotyczy pracowników nadzorujących zabezpieczenie prac niebezpiecznych pożarowo. **To szkolenie jednorazowe.**
4. Za organizację szkoleń odpowiada Dyrektor szkoły.

Dokumentacja szkoleń.

Przeprowadzenie szkolenia przeciwpożarowego udokumentowane jest **oświadczeniem pracownika (wzór stanowi załącznik nr 4)**, a przeprowadzenie szkolenia specjalistycznego potwierdzone oświadczeniem pracownika o zapoznaniu się z określoną problematyką z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Druki oświadczeń przechowuje się w aktach osobowych pracownika.